

SPRÁVY ZO SALEZIÁNSKÝCH MISIÍ

Vytvárame priestor pre aktívne šírenie dobra

SAVIO NA CESTE V ANGOLE

V druhej polovici novembra vycestovala naša projektová manažérka Adriana do Angoly spolu so slovenským podnikateľom, ktorý má záujem podporiť saleziánsku misiu v meste Calulo, zameranú na pestovanie kávy. Najskôr však navštívili našich misijných dobrovoľníkov Nicolasa a Paulínu v hlavnom meste Luanda. Dobrovoľníci pôsobia priamo v slume Lixeira, kde majú saleziáni základnú a strednú školu pre 3 000 detí, tri centrá pre deti ulice a veľkú učňovku, na ktorej študuje ročne 1 000 študentov. Dobrovoľníci majú na tejto misii, nachádzajúcej sa na periférii, možnosť využiť svoje dary a talenty – Nicolas technické zručnosti a Paulína výtvarné a pedagogické schopnosti.

Spolu s dobrovoľníkmi sa nasledujúci deň presunula slovenská návšteva do Benguely, aby sa zúčastnila vysviacky štyroch saleziánov. Po tejto radostnej udalosti cestovali do mesta Huambo, kde navštívili školu, ktorú SAVIO vybudovalo vďaka zbierke Tehlička 2023. Škola má osem tried, kabinet a kancelárie pre vedenie

školy. Zatiaľ však chýba vybavenie, ktoré umožní jej otvorenie v roku 2026 pre 640 chudobných detí z okolia.

Vybavenie školy v Huambe môžete podporiť aj prostredníctvom tohtoročnej zbierky ŠTYRI DARY, v rámci oblasti „Tam, kde je to najpotrebnejšie“. Miestni obyvatelia sú veľmi vďační aj za dve studne, ktoré zabezpečil projekt SAVIO s finančnou podporou štedrej darkyne zo Slovenska. Po vodu sem denne prichádzajú stovky ľudí.

Z Huamba sa slovenská skupina presunula do mesta Calulo, aby navštívila ďalšiu saleziánsku misiu. Spoznali farmu, na ktorej saleziáni pestujú kávu a realizujú poľnohospodárske kurzy pre miestnych farmárov. Spolu so saleziánskou komunitou naplánovali projekt zameraný na rozšírenie pestovania kávovníkov v Calule a experimentálne spracovanie kávy. Povzbudzujeme vás k modlitbe za saleziánske misie v Angole aj za našich dobrovoľníkov.

Drahí priatelia a podporovatelia, nedávno som mal možnosť zúčastniť sa osláv 150. výročia prvej saleziánskej misijnej výpravy spolu s misijnými delegátmi z celého sveta. V Turíne prijali svoj misijný mandát noví misionári a misionárky – medzi nimi ľudia z Indie, Zambie, Angoly, Bolívie, Konga či Vietnamu. Bolo krásne vidieť, ako sa poslanie, ktoré začal don Bosco, dnes žije v rôznych kútoch sveta.

Symbolickým vrcholom osláv bola plavba v Janove po trase, ktorou v roku 1875 odchádzali prví saleziánski misionári na svoju prvú misiu do Južnej Ameriky. Práve tam som si opäť uvedomil, aká veľká bola odvaha a štedrosť dona Bosca, keď poslal na túto cestu takmer päťtinu všetkých svojich bratov. Tento krok položil základy misie, ktorá dnes pôsobí v 137 krajinách sveta.

Sme radi, že aj naša slovenská provincia môže byť súčasťou tohto poslanca – nielen doma, ale aj na našich misijných miestach v Azerbajdžane a Jakutsku. Zároveň si uvedomujeme, že bez Vás, našich darcov, by mnohé z týchto projektov nebolo možné realizovať. Vaša podpora umožňuje udržanie a rast misií, a za to Vám zo srdca ďakujeme.

Ďakujeme, že stojíte pri nás a pomáhate niesť poslanie, ktoré sa začalo pred 150 rokmi odvážnym výstupom na palubu lode.

Ján Rešutík

predseda SAVIO, o.z. a misijný delegát SDB

ADVENTNÁ ZBIERKA ŠTYRI DARY

Advent je časom solidarity, nádeje a otvorených srdc. V tomto období sa môžeme spojiť v pomoci tým, ktorí to najviac potrebujú. Občianske združenie **SAVIO už po štvrtý raz prináša adventnú zbierku ŠTYRI DARY**, ktorá mení životy najchudobnejších ľudí vo svete konkrétnou pomocou.

Každý adventný týždeň venujeme jednej oblasti pomoci:

- 1. Dar vzdelania** – Podpora detí a mladých v rozvojových krajinách, ktorí túžia po lepšej budúcnosti.
- 2. Dar obživy** – Pomoc farmárskym komunitám v Afrike, ktoré čelia suchu a hladu.

3. Dar záchrany – Humanitárna pomoc obetiam vojen, prírodných katastrof a utečencom.

4. Dar nádeje – Podpora projektov tam, kde je to najviac potrebné – v krajinách, kde ľudia bojujú o dôstojný život.

Štyri týždne. Štyri oblasti podpory. Jeden Advent plný dobra.

Vaša štedrosť mení životy. Pridajte sa k nám a darujte niečo zo seba tým, ktorí nemajú nič. Spoločne môžeme priniesť svetlo do tmy a nádej tam, kde už takmer vyhasla.

VZDELANIE

Vzdelanie mení budúcnosť.

Pomôžte mladým v Keni v meste Marsabit získať lepší prístup k vzdelaniu a dôstojnému životu. Vaša pomoc zabezpečí podporu školskej pekárne, ktorá zvýši udržateľnosť miestnej saleziánskej učňovky.

POĽNOHOSPODÁRSTVO

Pomôžte rodinám v Afrike postaviť sa na vlastné nohy.

Vďaka vašej podpore sme už pomohli zabezpečiť obživu poľnohospodárom v Angole, podporili sme výsadbu jabloní v Tanzánii a rozvoj chovu domácich zvierat v Keni. Vaše dary poskytnú pomoc pre ďalšie farmárske rodiny.

HUMANITÁRNA POMOC

Zemetrasenia, vojny, pandémie či hladomor nečakajú – zasahujú náhle a kruto.

Vďaka vašim príspevkom môžeme okamžite reagovať a pomáhať tam, kde si ľudia sami nevedia pomôcť. Pomohli sme už obetiam vojny a zemetrasenia v Sýrii, deťom a mladým, ktorí ušli pred násilím do Libanonu, ako aj trpiacim komunitám v Južnom Sudáne. Buďte súčasťou podpory, ktorá zachraňuje životy.

TAM, KDE JE TO NAJPOTREBNEJŠIE

Niektoré výdavky nevieme predvídať, no sú nevyhnutné.

Vaše dary nám pomáhajú dofinancovať misijné projekty, ktoré by inak nemohli pokračovať – od humanitárnej pomoci až po fungovanie SAVIO a ďalších aktivít. Takto sme mohli podporiť aj pekáreň v Betleheme, ktorá rozdáva chlieb ľuďom v núdzi. Buďte súčasťou podpory, ktorá prichádza v pravý čas.

Vďaka vašej štedrosti sme v uplynulom ročníku mohli podporiť štyri významné projekty, ktoré priniesli konkrétnu pomoc tam, kde bola najviac potrebná.

- Finančne sme podporili vybudovanie odvodňovacieho systému** v saleziánskom centre Don Bosco Boys Town v Nairobi (Keňa), ktorý chráni školu pred vytopením počas silných dažďov a poskytuje bezpečné prostredie pre vzdelávanie mladých.
- V libanonskom meste Hossun** sa vďaka vašim darom mohlo uskutočniť leto plné hier, vzdelávania a výletov pre 400 – 500 detí z utečeneckých rodín zo Sýrie a Iraku. Súčasťou programu boli tvorivé aktivity, tábory aj rozdelenie potravinovej pomoci.

- Rozbehli sme poľnohospodársky projekt** na saleziánskej misii v Dondo (Angola), vďaka ktorému sa podarilo podporiť 50 chudobných rodín v pestovaní plodín. Poskytnutím osív a náradia na obrábanie pôdy aj zabezpečením školení sme im pomohli začať pestovať plodiny vhodné pre tamojšiu klímu. Vďaka tomu si môžu zabezpečiť obživu a zlepšiť životné podmienky svojich rodín.
- Podporili sme saleziánsku pekáreň v Betleheme**, ktorá palestínskemu obyvateľstvu denne rozdáva stovky bochníkov chleba. Potravinová pomoc smerovala k najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva: deťom, seniorom a ľuďom so zdravotným znevýhodnením.

ADVENTNÚ ZBIERKU ŠTYRI DARY MÔŽETE PODPORIŤ modlitbou aj finančne – príspevkom na bankový účet, ktorým priamo podporíte konkrétne projekty pomoci.

IBAN: SK55 1100 0000 0026 2685 3119, vs. 2512045614

Do poznámky k platbe môžete uviesť, ktorú oblasť ste sa rozhodli podporiť (Vzdelanie, Poľnohospodárstvo, Humanitárna pomoc alebo Tam, kde je to najpotrebnejšie). Za každý dar vám vopred ďakujeme a vyprosujeme hojnosť Božích milostí.

ZAPLATÍTE ČEZ

PAY by square

AVOKÁDOVÉ A MAKADAMOVÉ STROMY V KENI

Veľmi sa tešíme z projektu, ktorý práve rozbiehame v spolupráci so SlovakAid v Keni. Na troch miestach, v Kitale, Meru a Makuyu, **vypestujeme spolu až 40 000 avokádových a makadamových stromov** v priebehu nasledujúcich dvoch rokov. Projekt podporí až 1 000 farmárskych rodín v pestovaní klimaticky odolných plodín, ktoré si na trhu udržiavajú vysokú

cenu, čím rodinám zabezpečí stabilný príjem a zlepši kvalitu života. Farmári budú najskôr sprevádzaní pri príprave pôdy na zasadenie stromčekov a absolvujú praktické školenia o pestovaní avokád a makadamových orechov. Následne sa stromy vysadia priamo na ich pozemkoch a farmárom bude zabezpečené odborné sprevádzanie počas celého projektu.

Poľnohospodárski experti budú pravidelne monitorovať zasadené stromy a poskytovať poradenstvo a praktickú pomoc pri ošetrovaní. Na konci projektu absolvujú farmári poľnohospodárske školenie a budú zaregistrovaní v družstvách, čo im zabezpečí odkupovanie dopestovaných plodín za férové ceny. **Ďakujeme SlovakAid za dotáciu vo výške 250 000 eur.**

DOBROVOĽNÍCI VO SVETE

Jubilejný rok sa chýli ku koncu. Slová pápeža, ktoré zazneli počas letného Jubilea mladých, rezonujú doteraz: „*Plnosť života nezávisí od toho, čo vlastníme alebo nahromadíme. Závisí skôr od toho, čo vieme s radosťou prijať a zdieľať.*“ Od polovice septembra sa tieto myšlienky snažia naplňovať štyria saleziánski misijní dobrovoľníci.

Po dlhej dobe sa nám podarilo vyslať dobrovoľníkov do Angoly. Paulína s Nicolasom pôsobia v škole Dom Bosco Lixeira v Luande: „*V nedeľu máme oratórium s deťmi, plné hier, tanca a smiechu. Najviac síl mi dávajú práve tie deti. Keď sa rozbehnú cez celé ihrisko len preto, že ma zbadali, a s úsmevom kričia moje meno, vtedy viem, že to má zmysel,*“ píše Nicolas. Dopĺňa ho spoludobrovoľníčka Paulína: „*Veľmi si tu uvedomujem, čo je radosť. Vnímam, že táto misia otvára hĺbku môjho vnútra. Často rozmýšľam, aká som sem prišla a aká*

budem odchádzať. Uvidíme. No chcem využiť túto príležitosť naplno a užiť si každý jeden moment, aj ten úplne najobyčajnejší.

Štefka a Nikola pôsobia v rehabilitačnom centre Bosco Boys Langata v Nairobi: „*Neučia sa tu len deti. Učím sa ich jazyku, kultúre, jednoduchosti, ale aj schopnosti podeliť sa, v ktorej vám doslova vyrazia dych. S čímkoľvek sa vedía podeliť a rozdať ďalším rukám, ktoré sa k nim natahujú. Už viem, že misia nie je ísť ďaleko, ale prísť blízko.*“

STRETNUTIA DOMA

Hneď po odchode dobrovoľníkov do sveta nasledovalo ponávratové stretnutie pre tých, ktorí sa počas leta vrátili z Kene a Tanzánie. Tri dni pod Tatrami otvorili duše a v sprievode psychologičky sme sa vrátili k pekným aj ťažkým momentom misie.

Novú prípravu dobrovoľníkov sme otvorili v októbri a spoločne sme oslávili misijnú nedeľu. Záujem o misie priviedol na prvú vikendovku štyroch mladých a my sa tešíme, že s nimi môžeme spoznávať, kde je miesto ich služby.

NÁDEJ A BUDÚCNOSŤ PRE DETI V ETIÓPII

Rahmet je štvrtáčka. Pochádza z mesta Dessie, ktoré sa nachádza ďaleko od misie v Gambelle. Hovorí: „**Môj otec zomrel pred mnohými rokmi. Žijem s mamou, ale nemôže si dovoliť platiť mi školu, pretože pracuje ako nádenníčka.**“

Rahmet je jednou z mnohých detí, ktoré vyrastajú v regióne Gambella na západe Etiópie. Saleziáni don Bosca tu pôsobia od roku 2002 a vybudovali centrum, ktoré sa stalo dôležitým vzdelávacím a sociálnym bodom pre stovky detí, mladých a ich rodiny.

Deti, ktoré sem denne prichádzajú za vzdelaním, žijú v extrémnej chudobe. Mnohí sú utečencami z Južného Sudánu, unikajú pred konfliktom a nestabilitou. Nemajú prostriedky na školné, učebnice či písacie potreby. Často prichádzajú do školy hladné, čo sťažuje ich

sústredenie. V Don Bosco Gambella je preto prioritou zabezpečiť výživu a kvalitné vzdelanie pre každé dieťa – bez ohľadu na jeho pôvod. Cieľom nie je len vzdelávať myseľ, ale aj vychovávať srdce – formovať mladých ľudí, ktorí sú zodpovední, súcitní a pripravení pozitívne prispievať do svojich komunít.

Program Adopcia detí v Etiópii je program pravidelnej podpory konkrétneho dieťaťa a zároveň odpoveďou na túto výzvu.

Ako sa zapojiť?

Staňte sa adoptívnym rodičom a darujte nádej jednému z detí, ako je Rahmet. Už 25 eur mesačne môže zmeniť život jednému z nich.

Zapojiť sa môžete cez formulár na stránke www.savio.sk. Po jeho odoslaní vám priradiťme konkrétne dieťa, ktorému budete pomáhať. Staňte sa súčasťou tohto príbehu nádeje a darujte vzdelanie.

Adopcia detí
v Etiópii

www.savio.sk

OSEMSMEROVKA

Mojžiš Etiópsky

*330 Etiópiá – †407/408; bol kresťanský mních, askéta a mučeník, jeden z púštnych otcov.

Mojžiš Etiópsky pochádzal z chudobného sociálneho prostredia. Vie sa o ňom, že bol Etiópčan tmavej pleti. Pôvodne slúžil ako sluha egyptského úradníka. Za jeho nemorálne správanie a neustále krádeže bol však prepustený zo služby. Krátko nato sa okolo neho zoskupila skupina zločincov, ktorá terorizovala územie. Obzvlášť sa preslávila jeho dravosť a sila. Podľa legendy mal cez rieku Níl na lane naraz preniesť štyroch ulúpených a zabitých baranov.

Nevedno, z akého dôvodu nastal v Mojžišovom živote obrat. Predpokladá sa, že sa z obavy pred stíhaním uchýlil do kláštora, kde ohromený príkladom púštnych askétov zanechal predchádzajúci život a obrátil sa na vieru.

Po tom, čo na kláštor zaútočili mazickí Berberi, odmietol Mojžiš kláštor opustiť a v duchu Kristových slov „...tajníčka – citát zo Sv. Písma“ zostal spolu so siedmimi spoločníkmi na mieste. Útočníci povraždili všetkých okrem jedného. Predpokladá sa, že k jeho vražde došlo niekedy v roku 407 alebo 408 počas prvého veľkého nájazdu Berberov na Skétis. Pochovaný bol v kláštore Dair al-Baramus, ktorý je dodnes významným kresťanským centrom v Etiópii.

A	L	Í	M	B	V	Y	V	A	B	O	Š	E	Ť	L
I	T	C	R	A	I	K	Ý	T	K	O	O	R	Ú	Í
V	Í	B	O	R	E	P	Z	M	R	R	S	R	N	N
O	B	E	T	A	Ú	R	N	P	I	B	P	B	T	A
C	O	Ž	Š	N	M	Í	A	O	S	O	O	E	E	K
T	T	O	Á	Y	C	K	M	M	T	D	L	R	I	E
O	S	K	L	H	Í	L	N	Á	U	Ť	O	B	M	I
I	E	É	K	N	E	A	É	H	S	I	Č	E	D	R
N	I	N	D	Č	M	D	C	A	I	T	N	R	O	D
T	M	A	V	Á	P	L	E	Ť	L	S	Í	I	A	O
Š	R	D	A	E	L	A	N	O	A	U	C	Č	A	D
Ú	O	E	R	M	Z	E	T	I	Ó	P	I	A	H	N
P	A	R	E	I	D	E	R	T	S	O	R	P	U	E
H	Y	P	I	M	O	Ď	U	L	Ť	I	Ž	Ú	L	S
N	D	Ô	V	O	D	Y	M	O	J	Ž	I	Š	S	Ú

Použité slová:

BARANY, BERBERI, CHUDOBNÍ, DAR, DOBRO, DODNES, DÔVODY, ETIÓPIA, KLÁŠTOR, KRISTUS, LANO, MIESTO, MNICH, MOJŽIŠ, MÍLA, OBAY, OBETA, ODMIETNUŤ, OPUSTIŤ, POMÁHAŤ, PREDANÉ KOŽE, PROSTREDIE, PRÍKLAD, PÚŠŤNI OTCOVIA, RIEKA NÍL, SILA, SLUHA, SLUŽIŤ ĽUDOM, SPOLOČNÍCI, TMAVÁ PLEŤ, VIERA, VÝZNAMNÉ CENTRUM, ÚRADNÍK

PODPORME

Podporiť nás môžete modlitbou a tiež finančne – zaslaním priloženej poukážky alebo prevodom na bankový účet: **SK55 1100 0000 0026 2685 3119**, variabilný symbol: **2512045614**. Názov účtu: **SAVIO**.

SAVIO, o. z., Miletičova 7, 821 08 Bratislava.

Za každý dar Vám vopred ďakujeme a vyprosujeme hojnosť Božích milostí.

ZAPLATÍTE cez

PAY by square

Saleziáni don Bosca a SAVIO, o. z.
Miletičova 7
821 08 Bratislava

www.saleziani.sk
www.savio.sk
misie@saleziani.sk

Správy informujú o dianí v saleziánskych misiách a o aktivitách v SAVIO, o. z.

Z vďačnosti za dobrodincov saleziánskeho misijného diela – za Vás a Vaše úmysly – slúžime 24. v každom mesiaci svätú omšu.